

Slagsmål om IT-standarder

■ Microsoft mister offentlig dominans

■ Mobiliserer før rabaldermøte i august

Microsoft håver inn enorme summer i offentlig sektor. Nå sloss giganten mot et forslag som kan rokke ved den dominerende posisjonen.

GUNHILD M. HAUGNES
KNUT SNARE (foto)

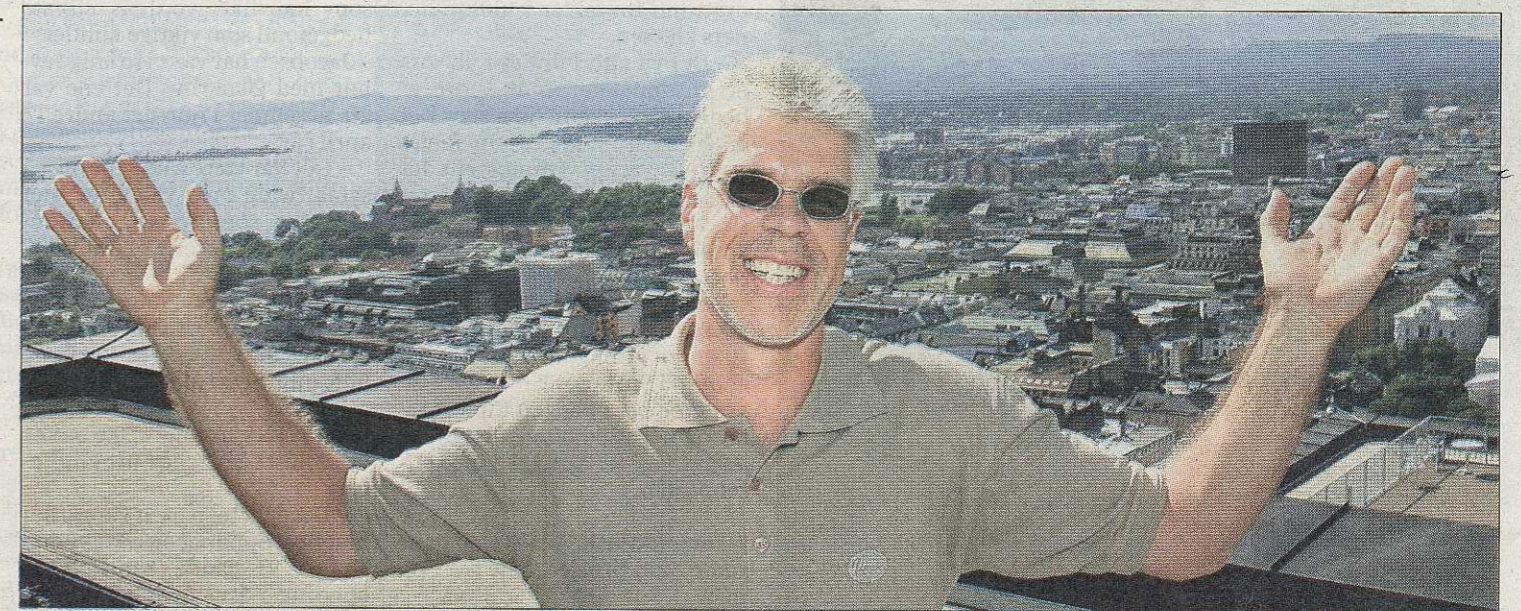
– For første gang i historien har vi muligheten til å få tilgang til våre egen data uavhengig av en leverandør, sier en entusiastisk Bjørn Venn, IT-strateg i Buskerud Fylkeskommune.

Han snakker blant annet om innholdet som ligger i tekstbehandlingssystemer, regneark og publiseringsverktøy – for de aller fleste synonymt med Microsoft-programvaren Word, Excel og PowerPoint. Microsoft har en dominerende stilling i offentlig sektor på dette feltet, trolig over 90 prosent markedsandel.

Skviset i forslag. Standardiseringsrådet og fornyingsminister Heidi Grande Røys har nylig sendt ut på høring et forslag om at offentlig sektor i fremtiden skal bruke den åpne standarden ODF til dokumentbehandling. Microsofts egenutviklede standard OOXML blir skviset i forslaget.

Venn mener Microsofts overtak på programvaremarkedet kan sammenlignes med det å få ut innholdet i en melkekartong.

– Kartongen er formatet og melken er innholdet. Hvis det skulle vært på samme måte i meieriindustrien som innen programvare, så måtte vi vært

IT-strateg Bjørn Venn i Buskerud Fylkeskommune håper han nå kan frigjøre seg fra Microsoft. Han mener offentlig sektor vil spare flere hundre millioner kroner på å satse på fri programvare.

nødt til å kjøpe et eget verktøy fra Tine for å åpne kartongen når vi skal ha ut melken. Det er nå på tide at vi slipper å bli innelåst av Microsofts programvare, sier han.

Han peker på at det mest brukte kontorprogrammet innen fri programvare Open Office er gratis å laste ned.

Kan spare store summer. – Offentlig sektor vil kunne spare flere hundre millioner kroner i året på å slippe svindyre lisensutgifter til Microsoft, sier Venn, som tidligere har jobbet for en Microsoft-partner.

Men hvis Microsoft OOXML blir godkjent som åpen standard av den internasjonale standardiseringsorganisasjonen ISO, så er det stor sjanse for at det offentlig

også vil godta OOXML. Avgjørelsen i ISO faller i begynnelsen av september. I slutten av august avvikles et møte i Standard Norge, som skal avgjøre om Norge skal stemme for eller imot OOXML i ISO.

Rana for Microsoft. Microsoft jobber nå under høytrykk for at ISO skal godkjenne standarden, både i Norge og andre land. Bill Gates forlengede arm i Norge har blant annet hyret inn Questpoint og den profilerte IT-gründeren Shahzad Rana.

Rana og andre Microsoft-topper argumenterer nå så fillene fyker i IT-aviser og nettstedet mot frontsoldatene for fri programvare og ODF-standard. Geir Isene i Freecode, som er et konsultantselskap innen fri programvare, er en av dem. Han mener det er uhørt med to standar-

– Det bryter med ISO-regelverket og avtaler utformet av WTO (World Trade Organisation), som sier at man ikke skal ha overlappende konkurrerende standarder. Regelen ble utformet nettopp for å unngå problemer som vi for eksempel ser med stikkontakter i dag, hvor det er mange forskjellige standarder. De eneste som tjener på det er stikkontaktleverandørene, sier Isene som er en av dem som har planer om å markere seg kraftig på møtet som trolig blir temmelig opphetet.

– Ja, nå sliper vi knivene, sier han.

gunhild.haugnes@aftenposten.no

– Alle har fri tilgang

■ Microsoft har heller ikke tenkt å gi seg uten sverdslag i kampen om å få godkjent OOXML

– OOXML er ikke en Microsoft-standard, den er godkjent av og eies av standardorganisasjonen ECMA. Den er åpent og fritt tilgjengelig for alle. Microsoft er for åpne standarder, sier kommunikasjonsdirektør **Eirik Lae Solberg** i Microsoft Norge.

Han mener OOXML og ODF kan leve godt ved siden av hverandre.

– Danmark har valgt en slik løsning. Det er fornuftig og det finnes mange eksempler på hvor standrader dekker ulike behov, for eksempel gjelder det skruer. OOXML kan lese alle gamle dokumenter, fordi den finnes i Office-produktene i dag. Dessuten er den langt bedre enn ODF når det gjelder å støtte systemer for funksjonshemmede. Å konvertere over i ODF vil ha store svakheter. Denne tvangskonverteringen vil også ha store kostnader for det offentlige, sier Lae Solberg.

DOKUMENTSTANDARDER

De aktuelle standardene for dokumenthåndtering herunder tekstbehandling, regneark, og presentasjonsverktøy

ODF: (Open Document Format) ISO-godkjent standard som støttes av OpenOffice og forkjemperne for fri programvare.

OOXML: (Office Open XML) Utviklet etter initiativ fra Microsoft og brukes i Office 2007. OOXML forvaltes i dag av standardorganisasjonen ECMA.

Forkjemperne for operativsystemet Linux og fri programvare vil kun ha ODF. Microsoft vil ha begge. Microsoft og mange Microsoft-partnere jobber beinhardt for at også OOXML skal bli godkjent.

- 1 Microsoft kjempet i årevis i amerikanske rettsaler mot stater og selskaper som mente Microsoft utnyttet sin monopolstilling. Windows er lastet på omtrent ni av ti PC-er i verden.
- 2 Årelang strid med EU. Er bøtelagt flere ganger fordi selskapet etter EUs mening stenger konkurrenter ute.
- 3 Flere store offentlige etater i land som Belgia, Frankrike, Nederland, Tyskland og Spania satsar på ODF. Også noen stater i USA vurderer nå å si nei til Microsoft. Danmark bestemte seg nylig for at ODF og OOXML skal leve ved siden av hverandre i en prøveperiode.

**NY XC 90 SPORT
SPAR 50.000.-**

Fra Kr. 4500.-* pr mnd.

* ved 35 % egenandel

STENSHAGEN BIL - VI LEVER AV TILLIT!
Drammensveien 213 Tlf 22 51 56 00 www.stenshagen.no